

La Principal de la Bisbal

14 DE MARÇ DE 2016 – 19.00 h
Cicle Tardes al Palau
Sala de Concerts

Cobla oficial de la Generalitat de Catalunya
Creu de Sant Jordi Premi Nacional de Cultura

Lluís Pujals, tible solista
Ferran Miàs, tenora solista
Francesc Cassú, director

-
- I** 45'
- Juli Garreta** (1875-1925)
*Isabel** (sardana)
- Juli Garreta
*Pastora enamorada** (sardana)
- Josep Serra** (1874-1939)
Idil·li (sardana guanyadora del Concurs de la Festa de la Música Catalana 1904)
- Cassià Casademont** (1875-1963)
Alegria (Sardana guanyadora del Concurs de la Festa de la Música Catalana 1906)
- Joan Baptista Lambert** (1884-1956)
La filla del marxant (sardana corresponent al Fons Lambert de la Biblioteca de l'Orfeó Català)
- Pep Ventura** (1817-1875)
Sardana del vailet (sardana corresponent al Fons Ventura de la Biblioteca de l'Orfeó Català)
- * Sardanes guanyadores del Concurs de la Festa de la Música Catalana 1920

-
- II** 40'
- Francesc Pujol** (1878-1945)
Els estudiants de Tolosa (glossa)
En homenatge del 75è aniversari de la proclamació del mestre com a director de l'Orfeó Català. Obra guanyadora del Premi Eusebi Patxot 1921, millor glossa
- Josep Sancho Marraco** (1879-1960)
Ball de gegants de Solsona (glossa)
Obra guanyadora del Premi Eusebi Patxot 1920, millor glossa
- Antoni Català** (1891-1978)
Ballet de Déu (glossa)
En homenatge del 125è aniversari del naixement del mestre. Obra guanyadora del Premi Eusebi Patxot 1921, millor glossa
- Eduard Toldrà** (1895-1962)
Les danses de Vilanova (glossa)
En homenatge del 95è aniversari de l'estrena de l'obra. Obra guanyadora del Premi Eusebi Patxot 1921, millor ballet

Comentari

Des d'un primer moment aquest concert va tenir un objectiu clar: donar a conèixer el repertori recollit al Centre de Documentació de l'Orfeó Català (CEDOC).

Després d'una investigació inicial dels fons i les col·leccions de l'esmentat Centre, es va optar per donar rellevància, per una banda, als fons dels autors més importants (Garreta, Lambert, Ventura...) i, d'altra banda, al mecenatge que a inici del segle XX, mitjançant diversos premis, permetia donar a llum obres que, amb la perspectiva actual, han esdevingut pàgines molt importants de la nostra música per a cobla. Els premis escollits han estat els següents:

- **Premis Eusebi Patxot i Llagustera.** Creats per Rafael Patxot en honor del seu pare, notable pianista. Se'n celebraren vuit edicions entre els anys 1919 i 1935, amb insignes guanyadors, com Higini Anglès, Juli Garreta, Francesc Pujol i Eduard Toldrà. L'Orfeó Català en fou el gestor administratiu.
- **Concurs de la Festa de la Música Catalana.** Promogut per l'Orfeó Català des del 1904 fins al 1922, amb seu al Palau de la Música Catalana. Amb diverses categories, cadascuna promoguda per diverses institucions, entitats i fins i tot particulars.

Tenim algunes curioses coincidències entre els fons privats i els premis, com que Juli Garreta fou el guanyador del Concurs de la Festa de la Música Catalana l'any 1920 amb dues sardanes que interpretarem: *Isabel* i *Pastora enamorada*. I també algunes onomàstiques, com el 95è aniversari de l'estrena de *Les danses de Vilanova* o el 125è aniversari del naixement d'Antoni Català, un altre dels insignes guanyadors del Premi Patxot.

A més, atenent també a la diversa idiosincràsia que cada premi tenia quant a categories musicals, hem pogut programar una primera part de sardanes (en què es combinen els guanyadors de premis amb una mostra dels diversos compositors amb fons al CEDOC) i una segona d'obres per a cobla, que ben segurament devien ser les primeres mostres d'escriptura lliure per a cobla que no fossin sardanes (curtes o llargues) o ballables del moment. I que demostrin també com els grans compositors del país tenien, en aquella època, la cobla com un dels seus objectius compositius.

Música de principis del segle XX que interpretarem a primers del XXI, tot demostrant que la música ben escrita no té caducitat temporal, i fent palès com de bé coneixien els nostres grans autors la cobla, l'orquestra genuïna catalana.

Francesc Cassú, director de La Principal de la Bisbal

La Principal de la Bisbal

Fundada l'any 1888, el naixement de La Principal de la Bisbal coincidí amb l'època en què la sardana començava a expansionar-se per tot el territori, en plena Renaixença. Proclamada com "*la Dansa Nacional de Catalunya*", la cobla bisbalenca participà decisivament en el procés de divulgació de la sardana, des de l'Empordà a tot del país.

Durant els anys vint del segle passat –malgrat la crisi econòmica i la terrible dictadura del general Primo de Rivera– La Principal de la Bisbal visqué una de les etapes més brillants, amb l'esclat de les festes majors, els grans envelats i els balls de saló. L'1 d'agost de 1932, el president Macià li atorgà el títol de Cobla Oficial de la Generalitat de Catalunya a Girona i Lleida, durant el concurs celebrat a Sant Feliu de Guíxols.

L'any 1936 La Principal s'enfrontà al moment més difícil de la seva història, superar els avatars de la Guerra Civil Espanyola. Amb la dictadura del general Franco foren perseguits tots els signes d'identitat catalana; la sardana va ser temporalment prohibida i festes tradicionals com el Carnestoltes també desaparegueren. Va ser la repressió més dura que mai hagi patit la nostra cultura.

La transició cap a la democràcia va significar la reconstrucció i normalització cultural del país. El 8 de setembre de 1978, se li restituí el títol de Cobla Oficial de la Generalitat de Catalunya mitjançant una Ordre del president Tarradellas. Amb la llibertat tornaren amb més força que mai les festes al carrer: aplecs, castellers, cercaviles, concerts, balls, serenates... Celebracions populars que volien i volen continuar estant al costat de les nostres arrels, conservant el llegat històric, però també obrint una porta al futur, amb noves propostes i iniciatives.

La continuïtat com a cobla de primera fila, des del moment de la seva fundació, atorga a La Principal de la Bisbal un paper transcendent en la nostra història. No és fàcil estar més de cent vint-i-sis anys al cim de les nostres cobles i continuar sent-ne un referent en l'actualitat.

PALAU
DE LA
MÚSICA
ORFEÓ
CATALÀ

Amb la col·laboració de:

ASSOCIACIÓ
ORFEÓ
CATALÀ

Ajuntament
de Barcelona
Institut de Cultura

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE EDUCACIÓN, CULTURA
Y DEPORTE

inaem
INSTITUTO NACIONAL DE ARTES ESCÉNICAS DE LA MÚSICA